

mento, quia s^erpissime accidit h^ec ignorantia in confessionibus, et postea detegitur, cognita m^{el}ius persona confessoris. Imo etiam sequeretur, quoties sacerdos non intellexit circumstantias mutare speciem, etiamsi p^onentis illas sufficienter declarat, postea cognita ignorantia sacerdotis a p^onentite, teneri ea iterum confiteri, quia etiam est de necessitate confessionis has circumstantias confiteri; ergo et quod confessor eas intelligat; vel ergo h^ec consecutio valida non est, vel multa sunt admittenda absurdia, et quae onerosam reddunt confessionem. Dicta ergo illatio valida profecto non est, ut ostendimus; et ita satisfactum est fundamento contrariae sententiae.

18. Advertendum.—Solum advero, quando p^onentis discretus et prudens in ipsa confessione intelligit confessorem non perceperisse gravitatem mortalem su^e culp^e, quod s^epe conjectare poterit, ut notavit Navarrus in Summa, c. 9, n. 9, ex p^onentia injuncta, aut ex aliis signis et verbis elarioribus, tunc debere aperte declarare suam culpam fuisse mortalem, quia tenetur facere quod in se est, ut sacerdos hoc intelligat et juste judicet. Extra hunc vero, aut similem casum non tenetur p^onentis explicare, quasi in actu signato, suam culpam esse mortalem, sed satis est speciem ejus, et materiam ac quantitatem ejus, si magna sit, declarare, nam per hoc quasi in actu exercito satis explicat suam culpam esse mortalem; nec tenetur, per se loquendo, amplius instruere confessorem, aut presumere illum esse adeo ignorantem ut id non intelligat. Ex quibus omnibus tandem concludo cum Navarro, dicto c. 9, n. 12, et sumitur ex eodem, cap. 4, n. 12 et sequentibus, in duobus tantum casibus teneri p^onentem, moraliter loquendo, ad iterandam confessionem ob imperitiam confessoris, quando novit illum esse ita imperitum, ut suam conscientiam dijudicare non sufficeret, et nihilominus illi confessus est; vel quando in ipsa confessione intellexit sufficienter confessorem non percipere gravitatem delicti, et nihilominus simpliciter, et sine ampliori instructione confessus est.

SECTIO III.

Utrum ex jure antiquo esset aliqua alia conditio necessaria in sacerdote, ut esset idoneus iudex delegatus in hoc foro.

4. **Duos modos** hujus delegationis supra distinximus, scilicet directe factam ipsi confessori, vel media facultate data p^onentiti ad eligendum confessorem; et utramque fieri posse, vel a Summo Pontifice, vel ab Episcopo, vel a parocho. Ut ergo Pontifex, aut Episcopus delegarent hanc jurisdictionem alicui sacerdoti directe, et per privilegium seu gratiam illi concessam, nulla alia conditio in eo requirebatur ex vi juris antiqui, pr^{et}er eas quae ex natura rei in eo sunt necessariae, ut sit dignus et idoneus ad hoc ministerium. Quod est certum, quia nec in jure habetur talis conditio, nec ex consuetudine, nec facile excogitari potest, quia nec requirebatur in tali persona prior jurisdictionis, nam poterant, sicut et nunc possunt Papa et Episcopi delegare hanc jurisdictionem simplicibus sacerdotibus, neque etiam requirebatur alia prior approbatio, nam ipsi poterant immediate approbare. Atque hoc maxime constare potest in privilegiis seu facultatibus personalibus ac particularibus. Nam de privilegiis concessis a Pontificibus in communi, verbi gratia, aliquibus religionibus, dubitari potest, an requirerent approbationem Episcopi, non quidem quia Papa non posset alter illam concedere, nam oppositum certum est, ut ex superioribus constat; sed quia de facto et secundum commune jus non aliter eam concedebant. Et de hac re, quid diversis temporibus servatum fuerit, dicemus sectioni sequente.

2. **Difficultas.**—*Quorundam opinio.*—Difficultas ergo superest primum de parocho delegante suam jurisdictionem alicui sacerdoti; deinde de quolibet p^onentiente habente generali facultatem eligendi confessorem idoneum, an secundum commune jus antiquum postularetur aliqua conditio in sacerdote, ut reputaretur idoneus. Et in hoc fuit quorundam opinio, etiam in jure antiquo fuisse necessariam alterutram ex duabus conditionibus, scilicet, vel quod haberet in Ecclesia aliquam jurisdictionem ordinariam in hoc foro, vel quod esset ab Episcopo approbatus tanquam idoneus. Prior conditio non est ita intelligenda, ut oportet talem confessorem habere jurisdictionem ordinariam in ipsum p^onentem, alioqui esset imperti-

nens delegatio; sed intelligenda est absolute quod talis sacerdos haberet jurisdictionem ordinariam circa aliquem populum. Loquimur autem de jurisdictione ordinaria, prout jure communis haberi solet in Ecclesia per beneficia Ecclesiastica, ut excludamus nunc superiores religionum, qui etiam habent jurisdictionem ordinariam; tamen de illa non loquuntur auctores in praesenti, quia est ex privilegio, et quasi extraordinaria; de illa vero aliquid attingemus sectione sequenti.

3. Juxta hanc ergo declarationem poterat unus parochus juxta antiquum jus delegare suam jurisdictionem alteri parocho, et qui habebat facultatem eligendi confessorem, poterat quemcunque parochum non suum elegere; et hoc semper fuit indubitatum in Ecclesia, cuius rationem, et maiorem expositionem attingemus sectione sequente. Addit ergo haec opinio, simplicem sacerdotem non potuisse tunc eligi, nisi esset ab Episcopo approbatus. Ita tenuit Glossa in cap. *Omnis utriusque sexus, verb. Alieno, et Gloss. in Clement. 1 de Priv., verb. Speciali*, quam omnes interpres ibi esse secutos usque ad Panormitanum exclusive, ait Navar. infra citandus, qui etiam refert Capellam Tolosanam, decis. 221. Idem secutus est Cano, relect. de Poenit., p. 5, et indicat Ruard., art. 3, quatenus cum Henrico, Quodlib. 10, q. 4, dicit, esse contra rationem et contra bonum Ecclesiae committere p^onentibus, praeferit idiotis, judicium idonei confessoris. Atque hinc sumitur ratio hujus sententiae, quia facultas haec quando generatim datur, intelligi debet convenienti modo, et absque detrimento fidelium, et morali periculo committendi sacrilegia in administratione hujus sacramenti; ergo ita semper intelligi debuit, ut esset necessaria aliqua approbatio publica, qualis solum esse potest, aut per susceptam animarum curam, aut per Episcopi approbationem. Atque hoc confirmant decreta antiqua, quae dicunt, non posse presbyterum reconciliare p^onentem sine licentia Episcopi, ut expresse habetur in Conc. Hispal. II, cap. 7, et apud Damasum, epist. 4.

4. Opposita sententia communis est, quam tenet Palud. in 4, d. 17, q. 4, n. 17 et 18; et ibi Gabr., q. 2, art. 3, dub. 5; Adrian., post q. 5 de Confess., dub. 1; Cajetanus in Summa, verb. *Absolutio*; Sylvest., verb. *Confessor*, 1, q. 5; Angel., verb. *Confessio*, 3, n. 4; Anton., 3 p., tit. 17, c. 9; Soto, d. 18, q. 4, art. 3,

5. **Prima conclusio.**—Dico ergo primo: parochus ante Concilium Tridentinum ex vi juris communis poterat et valide et liceite suam jurisdictionem committere cuicunque sacerdoti, qui secundum naturale seu divinum jus idoneus esset ad hoc sacramentum ministrandum, etiamsi aliam jurisdictionem vel Episcopi approbationem non haberet. Probatur, quia in delegante erat potestas, quia haec convenit illi ex vi ordinariæ jurisdictionis; et haec non erat ligata aut impedita, ut supponimus; quia ex parte ipsius parochi nullum erat jus positivum prohibens illi delegationem; imo neque nunc est, ut infra videbimus. Rursus ex parte alterius extremi in sacerdote erat capacitas; et nullum etiam erat jus specialiter requires in illo alterutram ex dictis conditionibus, quia neque in Concilio, aut Pontificio decreto, ostendi poterit; neque etiam ex natura rei sequitur; nam cui committebantur oves tanquam ordinario pastori, etiam poterat committi cura assumendi dignum et sufficientem coadjutorem; et ideo quandiu hoc non prohibebatur, censebatur commissum; ergo. Atque hoc modo posset responderi ad illos antiquos canones, negantes posse sacerdotes reconciliare p^onententes sine licentia Episcopi; nam qui a parocho habet licentiam, mediate saltem censemur habere ab Episcopo, quandiu id non prohibet. Quamvis fortasse illi canones loquantur, vel de reconciliatione quae fiebat de publicis p^onentibus, vel de eo tempore quo Episcopi erant quasi immediati pastores suorum diocesum, absque divisione parochiarum per propria beneficia. Semper tamen subintelligenda est conditio, dummodo talis sacerdos non sit specialiter suspensus, vel prohibitus ab Episcopo; nam haec ipsa conditio in jure divino aut naturali fundata est, ut in sectione praecedenti est declaratum; et ideo in ipso etiam Episcopo respectu Summi Pontificis est necessaria. Imo et in generali concessione Summi Pontificis idem subintelligitur, ut ex eodem principio constat.

6. **Secunda conclusio.**—Dico secundo: stando in jure antiquo, per generalem facultatem datam ad eligendum confessorem, eligi

poterat quilibet sacerdos jure divino idoneus, Concilium hoc decernere. Quod, ut exponamus, oportet verba Concilii proponere, et multa quae circa hoc jus novum dubitata sunt adnotare. Sunt igitur verba Concilii: *Quamvis presbyteri in sua ordinatione a peccatis absolvendi potestatem accivit (scilicet, potestatem ordinis in corpus Christi mysticum, ut in superioribus declaratum est) decernit tamen sancta Synodus, nullum etiam regularem posse confessiones secularium, etiam sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur, et approbationem, quam gratis detur, obtineat, privilegiis et consuetudine quacunque etiam immemorabili non obstantibus.*

2. *Primum notabile.* — Circa hoc igitur decretum primum omnium distinguendi sunt illi duo modi designandi sacerdotem idoneum, quos Concilium insinuat, scilicet, per beneficium parochiale, vel Episcopi approbationem. Ex quo duo certa colligimus. Primum est, quemlibet ex his modis per se sufficere; alterum est, aliquem ex his modis esse necessarium, neque etiam approbationem sufficere. Primum horum non tam fuit a Concilio introductum, quam retentum: semper enim illi duo modi approbationis habuerunt in Ecclesia magnam auctoritatem, et sufficientissimi iudicati sunt, ut patet ex dictis sectione praecedenti; et merito, quia cum Episcopi sint principales pastores animarum, merito illis haec approbatio committitur; quia vero parocho etiam committitur animarum cura, per hoc ipsum munus satis declaratur sufficiens ad confessiones audiendas; et ideo, quamvis solum recipiat jurisdictionem in oves suas, tamen approbatus censetur, ut possit ei delegari haec jurisdictione ubique et quoque modo alias legitimo. Secundum autem, scilicet, quod alter ex his modis necessarius sit, novum est, et a Concilio introductum, ut patet ex dictis sect. praed., et indicatur in illo verbo Concilii, *Decernit sancta Synodus.* Atque hinc colligitur, omnes sacerdotes, qui non habent parochiale beneficium, cuiuscunq[ue] status, sed quislibet, aut dignitatis existant, indigere Episcopi approbatione, ut possint hoc munus exercere; quia Concilium universaliter loquitur, et nullum excipit; sed ampliat potius, etiam ad regulares, quamvis non loquatur respectu omnium poenitentium, sed secularium, ut infra declarabimus.

SECTIO IV.

Quis sacerdos sit idoneus minister hujus sacramenti juxta novum decretum Concilii Tridentini.

1. Certum est post decretum Concilii Trident., sess. 23, cap. 45 de Reformat., non sufficere ut persona sacerdotis, cui deleganda est jurisdictione in hoc foro, habeat omnia requisita ex divino seu naturali jure ad hoc ministerium peragendum, nisi de hoc etiam habeat specialem Ecclesiae approbationem novo illo jure decretam; nam hoc expresse ibi statuit, et de fide certum est potuisse

3. *Exceptio quorumdam rejicitur.* — Aliqui tamen voluerunt excipere eos, qui habent publicum scientiae testimonium, per gradum doctoratus, aut licentiati in Theologia, vel jure canonico, aut per publicam facti seu doctrinæ evidentiam. Sed hoc improbabile est, quia hoc est jus positivum, cui standum est, et Concilium expresse excludit omnem alium modum, dicens, *Neque ad id idoneum reputari, nisi, etc.*; voluit enim esse hanc approbationem aliquo modo juridicam, seu ex potestate jurisdictionis; et ideo illam non concessit Academiis, nec publicæ opinioni seu existimationi, sed Episcopis, ad quos etiam pertinet parochorum approbatio. Eo vel maxime, quod multa requiruntur ad hoc munus, que tam Doctoribus quam iis qui publice existimantur docti, facile deesse possunt. Majus dubium esse poterat de quibusdam personis Ecclesiasticis in altiori dignitate constitutis, ut sunt Cardinales, et Episcopi consecrati, qui nullum verum habent Episcopatum, et si qui sunt alii similes. Verumtamen cum Concilium nihil excipiat, sed simpliciter et sine ulla adjectione dicat, *nullum, neminem exceptiendum censeo ratione consecrationis, aut dignitatis cuiuscunq[ue], nisi quatenus habet annexam aliquam animarum curam, ut inferius declarabitur.*

4. *Secundum notabile.* — Secundo adnotandum est illud verbum Concilii, *Confessiones secularium, etiam sacerdotum,* nam ex illo manifeste constat, jus non habere locum respectu regularium; habere autem locum respectu omnium secularium sine ulla exceptione. Primum patet, quia Concilium ipsum addidit limitationem. Et fortasse ratio fuit, quia noluit Concilium in hoc subiecere regulares Episcopis quoad confessiones, quas ipsi faciunt inter se, seu de peccatis suis; quia ipsi habent proprium et peculiarem modum, quo gubernantur, et proprios pastores, a quibus confessores recipere solent. Vel etiam Concilium hoc fecit, quia plus confidit, moraliter ac regulariter loquendo, de regularium poenitentium conscientia et prudentia. Sub nomine autem regularium etiam feminas religiosas comprehendimus, quia illa etiam secundum jura seculares non sunt.

5. *Limitatio aliquorum reprobatur.* — Atque hinc colligitur primo, posse superiorem regularium exponere suis subditis confessorem non approbatum ab ullo Episcopo, quia hoc potest jure antiquo et communi, seu per propriam privilegia, et per hoc decretum nihil in

An Praelati habentes a jure facultatem eligendi confessorem, sacerdotum nomine comprehendantur.

7. *Fundamentum partis affirmantis.* — *Fundamentum partis negantis.* — Dubitatum vero est Romæ, an Praelati habentes a jure facultatem eligendi confessorem, hic nomine sacerdotum comprehendantur. Quod dubium tractatum fuit Romæ in Congregatione, cui decem Cardinales aderant, et quinque eorum in partem negativam, quinque vero in affirmativam inclinarunt. Fundamentum priorum potuit esse duplex. Primum est, quia privilegium in jure contentum non intelligitur derogare per generalem clausulam, *non obstantibus privilegiis*, etc., qua hic uitur Concilium.

lium, ut est communis regula canonistarum, ut videre licet in Decio, consil. 465. Secundum est, quia nomine sacerdotis simpliciter dicti non comprehenditur Episcopus, praesertim in materia odiosa et restringente, qualis est hæc. De quo principio videri potest Panormitanus in cap. *Non potest*, n. 3, de Sententia et re judicata. Fundamentum aliorum affirmantium, etiam respectu istorum requiri sacerdotem exppositum, esse poluit, quia verba Concilii universalia et generalia sunt, et illa principia, per quæ limitantur, non sunt satis firma, nec sufficienti auctoritate approbata. Præsertim, quia decretum vere ac proprie non derogat illi privilegio Praelatorum; quia privilegium expresse dicit, ut possint eligere sacerdotem idoneum, et hoc integrum manet; neque Concilium illud in totum, vel in partem abstulit, sed solum ex parte confessoris posuit conditionem necessariam, ut idoneus sit; et hæc conditio universaliter posita est respectu omnium secularium, inter quos hi Prælati continentur. Denique non potest hæc materia proprie dici odiosa, sed favorabilis, quandoquidem est in favorem sacramenti, et conscientie, et proprie nullum jus Episcoporum auferit. Hæc sunt fundamenta utriusque sententiae.

8. Decisio Pontificis in proposita quæstione. — De hac ergo sententiarum diversitate consultus Summus Pontifex Gregor. XIII respondebat: *In re dubia tutius est adherere decreto Concilii Tridentini*. Quare dicendum est, Praelatos inferiores Episcopis, qui jurisdictionem non habent episcopalem, non posse eligere, nisi aliquem approbatum ab Episcopis; quia hi Prælati manifeste et sine ulla ratione dubitandi comprehenduntur sub decreto Concilii. Episcopi vero, si velint eligere sibi subditum, illum possunt approbare; quia simpliciter et sine ulla restrictione approbant, si volunt, seu si is qui approbatur dignus est. At vero si velint eligere sibi non subditum, debent eligere approbatum ab Episcopo, cui est subjectus; ita enim habetur in declaratione Cardinalium 1158 et 1160. Quæ ultima pars videri potest nova et difficilis, quia Episcopus etiam sacerdotes advenas et non subditos potest approbare, et jurisdictionem eis dare, ut suarum ovium confessiones audiant: cur ergo non poterit idem facere circa se ipsum? Sed habet illa responsio rationem statim explicandam.

9. Tertium notabile. — Tertio principaliter advertendum est, Concilium generaliter

et indifferenter postulare hoc genus approbationis ad exercendum munus confessoris, quacunque ratione jurisdictione ei deleganda sit; non enim dicit, ut eligi non possit in confessorem, qui non fuerit sic approbatus, sed simpliciter ait, *non posse audire secularium confessiones, neque ad id idoneum reputari*. Igitur sive a pœnitente eligendus sit, sive a proprio sacerdote directe accepturus sit jurisdictionem, semper supponi debet hæc approbatio. Unde, quamvis Papa delegando jurisdictionem suam, de absoluta potentia possit eam communicare cuilibet sacerdoti, non servata hac forma Concilii, tamen quoties simpliciter et sine tali declaratione illam committit, intelligitur juxta formam Concilii hoc facere. Quamvis Corduba, hoc punctum attingens, varias opiniones et eorum auctores referat, et ex parte contrarium sentire videatur; sed stante Concilio Trid. vix potest in hoc esse controversia; nam cum hoc sit jus ordinarium a Concilio constitutum, et sit de re gravissima, ex qua pendet valor sacramenti, quolies Pontifex absolute loquitur, secundum hoc jus loqui censendus est, neque illud derogare, nisi ubi expresse id declaraverit, vel ex modo concessionis manifeste constiterit. Unde, cum absolute concedit facultatem eligendi confessorem, quamvis aliud non exprimat, intelligendum est de confessore approbato juxta formam Concilii. Et similiter privilegia omnia concessa a Pontificibus aliquibus religionibus, ut earum religiosi possint confessiones audire, sub prædicta conditione, seu approbatione intelliguntur, ut evidenter constabit ex tractandis. Neque in hoc inventio diversitatem aliquam inter auctores, neque illi, quos Corduba citat, vix aliquid de hoc jure novo loquuntur. Nihilominus tamen, si Papa alicui sacerdoti particulari speciale licentiam faceret ad confessiones audiendas, probabile est quod Corduba significat, hoc ipso videri illum approbare, quod maxime esset indubitatum, si talem licentiam daret pro suo particulari Episcopatu Romano; nam, si esset universalior, oportet etiam approbationem universalem distinctius explicare, quamvis eo ipso, quod licentia datur in particulari tali personæ, videatur profecto sufficiens approbatio ejus.

10. Atque eadem proportione loquendum est de facultate eligendi confessorem a Papa concessa; semper enim intelligitur de confessore idoneo juxta hanc formam Concilii, quod etiam juxta communem usum declarari

solet in Bullis Pontificiis; sed, licet non adderetur hæc declaratio, ita essent intelligentæ, quia concessio Pontificis semper intelligitur juxta commune jus, neque censemur derogare illud, nisi sufficienter id declararet. In Episcopis etiam hoc satis clarum est, quia, si Episcopus sacerdoti committat jurisdictionem suam, hoc ipso illum approbat et exponit, nam hoc est in potestate ejus; qui autem vult alteri delegare jurisdictionem suam, vult etiam dare quæ ad illam necessaria sunt, quatenus ab ipso pendent. Si autem alicui subdito Episcopus det facultatem eligendi confessorem in sua dioecesi, clarum est debere intelligi de sacerdote exposito juxta hanc formam Concilii Trid.; si vero etiam extra dioecesim extendatur facultas, debet necessario intelligi de saecerdote approbato ab Episcopo saltem illius dioecesis, juxta infra dicenda, quia nunquam potest Episcopus dare hanc facultatem, nisi juxta formam Concilii. Loquor autem de propria facultate eligendi confessorem; nam, si subditus unius Episcopi, sub titulo et more peregrinorum in alia dioecesi confiteri vult, more incolarum illius dioecesis confiteri debet, vel alicui parochio, vel alicui sacerdoti, non tantum approbato, sed etiam jurisdictionem habenti ab Episcopo illius dioecesis, juxta superius dicta.

An parochus sacerdoti non approbato possit jurisdictionem delegare.

11. Ratio dubitandi solvitur. — Ratio dubitandi in principio posita ex dictis soluta est, tum quia non esset inconveniens decretum universalis Concilii parochos privare jure suo; nam etiā Episcopi sua ordinaria potestate poterant illis præcipere, ne aliquos coadjutores assumerent, nisi a se approbatos; quid ergo mirum, quod id fecerit Concilium? Tum etiam, quia directe et formaliter non sunt privati jure suo, sed ex parte eorum, quibus deleganda est jurisdictione ab Episcopo, possit esse necessaria, ut habeantur idonei; ipsi autem parochi semper possunt suam jurisdictionem idoneis delegare. Nec refert, quod approbati simul habeant jurisdictionem ab Episcopo, quia hoc est per accidens; per se enim hæc duo distincta sunt, et possunt separari. Et (quod notandum est) quamvis Episcopus, quando approbat secularem sacerdotem, regulariter det illi jurisdictionem, non tamen semper dat pro toto Episcopatu, sed pro aliqua civitate, vel oppido; et tunc ille, quamvis non habeat jurisdictionem pro tota dioecesi, simpliciter manet approbatus in totalia, nisi expresse limitetur, de quo infra dice-

12. Respondetur quæstioni. — Dicendum ergo est, parochos tantum posse delegare jurisdictionem suam, vel alii parochis (in quo jus eorum integrum conservatum est)

mus ; et tunc potest in quacunque parte diœcesis recipere jurisdictionem a quolibet parrocho.

14. Quartum notabile. — Dubitatio. — Deciditur. — Quarto principaliter advertendum est, hanc formam approbationis sacerdotis idonei, non solum esse necessariam necessitate præcepti, in quo nulla potest esse dubitandi ratio, sed etiam necessitate sacramenti, ita ut si sacerdos, non approbatus alterutro ex dictis modis, tentet hoc confidere sacramentum, nihil faciat, non solum per accidens ob indispositionem, seu malam conscientiam poenitentis, sed etiam per se, ex defectu potestatis, quantumvis poenitens bonam fidem habeat. In quo posset quispiam dubitare, quia ad sacramentum conficiendum duplex tantum potestas in ministro requiritur, ordinis et jurisdictionis ; haec autem approbatio ad neutram istarum pertinet, ut ex dictis constat ; ergo non potuit fieri ut ipsa sit de necessitate sacramenti, quia Ecclesia nihil potest addere sacramentorum institutioni, quod simpliciter necessarium sit. Nihilominus quod diximus, est certum, et indubitatum in Ecclesia, potestque breviter in hunc modum declarari. Nam potuit Concilium hoc sensu legem illam prescribere, quia jurisdictione, ut supra dictum est, homini per hominem communicatur ; potest ergo Ecclesia prescribere modum communicandi hanc jurisdictionem, et statuere conditionem aliquam, sine qua talis persona inhabilis sit ad jurisdictionem suscipiendam, seu, quod perinde est, sine qua collatio jurisdictionis irrita sit, et nullius valoris ; est enim hic veluti quidam contractus, vel actio humana, habens effectum moralem circa alium, quæ irritari potest, nisi debitis conditionibus fiat. Denique, cum haec jurisdictione a potestate Pontificis praesertim manet, potest ipse non delegare jurisdictionem, nisi personæ habenti talem conditionem, et omnes pastores ordinarios inferiores privare potestate delegandi illam alio modo ; non est ergo dubium, quin hoc fieri potuerit. Quod autem factum sit, patet ex illis verbis Concilii : *Nullum posse confessiones audire, neque ad hoc idoneum reputari* ; quæ verba in subjecta materia hanc vim habent, et ita intellecta sunt ab universa Ecclesia ; quia cum in hoc sacramento possit Ecclesia, non solum prohibere ne fiat, sed etiam omnino tollere potestatem faciendi, et non dicat, *non possint licite*, sed simpliciter, *non possint*, manifeste

est sermo de potestate simpliciter, et de necessitate sacramenti.

Duo dubia proponuntur et explicantur.

15. Primum. — Secundum. — Quinto circa priorem modum approbationis per Ecclesiasticum beneficium, ut illum breviter expediamus, quoniam facilior est, dubitare aliquis potest, an sensus Concilii fuerit quasi approbare et exponere ipso jure pro tota Ecclesia eum, qui beneficium parochiale habuerit. Nam videtur posse sufficienter intelligi, sicut camus excipi hujusmodi beneficiatum, quia respectu suorum subditorum non indiget nova approbatione ; non vero quia respectu aliorum, seu totius Ecclesiae approbatus jam sit ; hic enim sensus videtur preferendus, tum quia est formalior, id est, de habente beneficium, quatenus illud habet, et respectu eorum quorum pastor est ; tum etiam, quia respectu aliorum nihil amplius habere videtur, quam simplex sacerdos. Dubitari secundo potest an necessarium sit actu habere hoc beneficium, an satis sit habuisse ; quia, licet beneficium non maneat, approbatio tamen semper manere videtur. Ac tandem dubitari potest, quid nomine beneficij parochialis Concilium intellexerit.

16. Prima opinio circa primum dubium. — Circa primum dubium Joan. Gutierrez, lib. 1 Can. q., c. 27, n. 21, non satis esse putat habere parochiale beneficium, ut quis ubique reputetur idoneus ; imo hoc adeo certum existimat, ut inde probet approbationem in uno loco non sufficere pro aliis. Ratio autem ejus est, quia habens beneficium curatum, non potest oves alienas audire sine licentia proprii parochi. Quæ ratio, si valida esset, probaret etiam, intra eundem Episcopatum, non censi idoneum pro toto Episcopatu, qui in eo habet parochiale beneficium, sed solum pro sua parochia, quod plane incredibile est, alias quid oportet Concilium illam exceptionem facere ? Nec videtur prædictus auctor id admittere, quia statim solum concludit, non posse eligi extra Episcopatum, ubi beneficium habet. Sequela autem probatur, quia absolute loquendo non potest parochus audire confessiones alienarum ovium sine licentia propriorum pastorum. Quapropter necessario dicendum est, probationem illam non concludere intentum. Causa vero est, quia principium illud assumptum procedit quoad jurisdictionem ; hic autem agimus solum de approbatione necessaria, ad quam

sine dubio non requiritur licentia alterius parochi, sed solum parochiale beneficium, si aliunde jurisdictione detur per bullam, vel alio modo. Et ita intra eamdem diœcesim extra controversiam esse videtur, quod quicunque habet ibi beneficium parochiale, sit idoneus, ut in tota illa eligatur per bullam, etiam ab alienis ovibus, sine licentia propriorum parochorum, imo et sine alia licentia Episcopi, præter beneficium parochiale ; quia Conc. Trid. ad minimum equiparatur in hoc beneficium parochiale approbationi Episcopi ; sed approbatus ab alio Episcopo absolute et sine limitatione in tota ejus diœcesi reputandus est idoneus : ergo et habens beneficium parochiale.

17. Cardinalium Congregationis responsio.

— An vero etiam extra diœcesim, et consequenter ubique censendus sit idoneus, magis habet dubium, neque defuerunt qui id negaverint. Referturque in hujus sententiae confirmationem responsio Congregationis Cardinalium, in hæc verba : *An obtinens parochiale beneficium, ubique censendus sit idoneus, absque alia Episcoporum approbatione, ita quod audire possit confessiones eorum, qui non habent hujusmodi privilegium, sed parochorum consensum. Congregatio respondit non posse.* Possumusque ad hoc confirmandum commutare rationem, quæ supra fiebat. Nam Concilium æquiparat beneficium approbationi ; sed approbatus in uno Episcopatu non est ubique approbatus seu idoneus ; ergo nec is, qui beneficium habet.

18. Vera primi dubii decisio. — Nihilominus censeo hujusmodi beneficiatum juxta intentionem Concilii esse idoneum reputandum simpliciter, et pro quocunque loco, ita ut ubique sit proxime capax jurisdictionis, si aliunde conferatur ab eo, qui potest delegare, vel mediante bulla, aut simili privilegio eligendi confessorem. Hanc fuisse sententiam gravissimorum quorumdam Praælatorum, qui interfuerunt Concilio, et omnium Theologorum, et Jurisperitorum Salmanticensium, refert Henricus, et mihi etiam constat. Probatur autem primo ex Concilio, quia in hujusmodi beneficiato nullam aliam approbationem requirit, præterquam quod *parochiale beneficium habeat*, et loquitur indefinite, *ut possit confessiones secularium audire* ; cur ergo nos restrictionem addemus, aut quo fundamento ? Secundo, quia quoad hanc partem non tam constituit Concilium jus novum, quam retinuit antiquum ; quia erat sufficienti ratione

fundatum, quam supra declaravimus, cum ostendimus jure antiquo quemlibet parochum potuisse eligi in confessorem per quamcumque facultatem ; ergo idem jus nunc perseverat. Non enim recedimus a jure antiquo per novum, nisi quatenus ab eo exprimitur, vel inter se repugnat ; hic autem nihil hujusmodi intercedit, imo verba Concilii hanc petunt declarationem ; ergo Tertio, quia si extra diœcesim non posset eligi, etiam extra suam parochiam non posset eligi, quod falsum esse ostendimus. Responderi potest, qui habet beneficium, jam esse approbatum ab Episcopo illius diœcesis ad audiendas confessiones, et ideo posse eligi in tota illa, non vero esse approbatum ab aliis Episcopis. Sed contra, quia ex vi beneficij solum videtur approbatus pro tali loco seu parochia, et nihilominus ex vi Concilii reputatur illa approbatio sufficiens pro aliis parochiis ; quia minister publicus et ex officio approbatus, ab Ecclesia debet simpliciter reputari sufficiens, ut eligatur ; ergo.

19. Salisfit responsio Cardinalium. — *Rationi prioris sententiae respondetur.* — Ad illam autem responsionem Cardinalium, quæ in contrarium afferuntur, imprimis respondeo, mihi non satis constare de ejus auctoritate ; quia nec inter eas, quæ ab illustrissimo ac eruditissimo Domino Alfonso de Castellobranco, hujus Comimbricensis Ecclesiae Episcopo, summa diligentia et auctoritate collectæ sunt, nec inter eas etiam, quæ in hoc nostro insigni Collegio Comimbricensi habentur, illam reperire potui. Deinde non satis intelligo de quo privilegio ibi sermo sit, cum dicitur : *Qui non habent hujusmodi privilegium.* Nam, si est sermo de privilegio eligendi confessorem, ut sequentia verba significant, potius ex illa responsione, colligo per bullam, et similia privilegia posse eligi in confessorem quemcumque parochum, ubicunque sit, et hoc est quod intendimus. Solum significatur, unum parochum non posse alteri committere oves suas sine Episcopi licentia, vel nisi alius parochus sit ad hoc specialiter approbatus ab Episcopo ; quod non intelligo dictum ex vi Concilii, sed ex debita subordinatione ad Episcopos, vel fortasse ex aliqua Italæ consuetudine. Inter nos vero hanc scimus esse consuetudinem, ut parochi sese mutuo juvent ex solo suo consensu, non tantum intra eamdem diœcesim, quod est certius et frequentius, sed etiam in confinio distinctarum diœcesum, ut Henricus supra refert. Quod si in ea responsione sermo est de alio privile-

gio, vel in alio sensu data est, sententiam nostram censuræ Congregationis subjicimus; quandiu autem de illa nobis clarus non constiterit, a sententia, quam veram existimamus, recedere non possumus. Ad rationem primo dicitur, minorem esse incertam, de qua statim. Secundo dicitur, non oportere cum omnimoda æquiparatione illa duo membra intelligere; quia exceptio illa de habente beneficio parochiale non est nova, sed juxta antiquum jus, et ideo in eodem statu relictæ est; alia vero est jure novo introducta, quod specialiter consulendum est. Item, quia approbatio per parochiale beneficium non censetur esse ab Episcopo, sed ab Ecclesia, et universalis consuetudine.

20. *Secundum dulium resolvitur.* — Ad secundam nihilominus dubitationem dicendum existimo, non sufficere habuisse parochiale beneficium, si jam illud dimisit, quia Concilium expresse dicit, *Nisi parochiale beneficium habeat.* Nec refert, quod per beneficium semel habitum jam videtur approbatus, quæ approbatio non tollitur, licet tollatur beneficium, quia capacitas, seu dignitas ejus semper manet, et in declaratione hujus consistit approbatio. Non (inquam) hoc satis est, tum quia in his, que pendent ex jure positivo, standum est verbis legis; tum etiam, quia, ut infra dicam, approbatio mutari potest, vel quia ipse homo mutatur, quod facile fieri potest, præterim in moribus, a quibus etiam pendet approbatio; vel certe quia in priori approbatione potuit aliquis error committi; et ideo solum quandiu durat, et ab Ecclesia sustinetur in tali officio, approbatus censetur; unde, quandiu aliquis beneficium retinet, non potest pro solo arbitrio Episcopi privari hac approbatione, cum illam habeat a jure communi; potest tamen ex justa causa ille ab Episcopo suo suspendi, ne sua jurisdictione utatur. Potest etiam successu temporis cognosci insufficiens ad illud ministerium ex defectu scientiae aut morum, et ideo declarari insufficiens, et prohiberi, et recipere coadjutorem. Et in his casibus talis beneficiatus non est censendus expositus, neque idoneus; quia, licet non sit privatus beneficio, est impeditus juste; Concilium autem debet intelligi de habente beneficium et usum ejus sine justo impedimento; hoc enim de jure communi est, et Concilium in hoc nihil innovavit.

21. *Quid per parochiale beneficium intelligendum sit.* — Quid autem nomine *parochialis beneficii* intelligendum sit, dicendum est

breviter, comprehendendi etiam superiora beneficia, quæ habent ordinariam jurisdictionem in hoc foro, seu curam animarum annexam, ut sunt non solum Episcopi, sed etiam aliqui Abbates, aliqui archidiaconi, archipresbyteri, etc., quia de his omnibus est eadem, vel major ratio, et quia, ut supra in simili dixi, sub inferiori includitur id, quod superius est. Aliqui vero hoc etiam extendunt ad Prælatos religionum ex paritate rationis; sed non recte, quia, licet habeant jurisdictionem ordinariam, non tamen beneficium; et standum est verbis legis. Et præterea, quia, licet habeant jurisdictionem, non tamen in seculares, et ideo non statim censentur approbati respectu illorum; hic autem agitur de approbatione respectu secularium.

22. *Approbatio confessoris, non est delegatio jurisdictionis.* — Sexto circa aliud membrum de approbatione Episcopi, supponendum imprimis est, hanc approbationem non esse delegationem jurisdictionis, sed aliquid præsum ad illam, sicut paulo antea dicebamus, approbationem ipso jure per beneficium parochiale, esse universalem pro tota Ecclesia quantum ad proximam capacitatem jurisdictionis, ut sic dicam, quamvis hujusmodi actualis jurisdictione non habeatur per beneficium. Ad hunc ergo modum se habet hæc approbatio respectu sacerdotis non habentis beneficium. Unde religiosi, quamvis non accipiunt jurisdictionem ab Episcopis, sed a Summo Pontifice per sua privilegia, nihilominus indigent Episcopi approbatione; et quando aliquis eligitur per bullam Cruciatae, vel Jubilæum, aut simile privilegium Pontificium, jurisdictionem recipit a Summo Pontifice; ut autem sit capax ejus, approbatus esse debet. Ac denique Episcopus ipse potest approbare, et non delegare jurisdictionem; nam concessio jurisdictionis est veluti quædam gratia, quam liberaliter facit Episcopus; hæc vero approbatio est veluti opus justitiæ, scilicet, justum judicium, quo aliquis declaratur idoneus. Unde posset recte Episcopus hoc juridice declarare, et approbare, et nihilominus non delegare suam jurisdictionem sic approbato; posset etiam simpliciter approbare, et tamen jurisdictionem solum concedere ad tempus, vel durante sua vita, et tunc licet per mortem Episcopi cessaret jurisdictione, non tamen approbatio. Unde (ut hoc obiter notemus) multo certius est hanc approbationem non finiri per mortem Episcopi, quam sit de jurisdictione; imo, licet sit cer-

tum jurisdictionem posse communicari dependenter a voluntate, vel vita Episcopi, de approbatione vero ista non est certum, sed valde dubium, quod infra tractabo. Quocirca hæc approbatio nihil aliud esse videtur, quam publica quædam sententia, seu authentica contestatio de sufficientia talis sacerdotis ad audiendas confessiones, quam Concilium Tridentinum voluit esse veluti dispositionem necessariam, ut simplex sacerdos proxime sit capax jurisdictionis et eligibilis per privilegia.

SECTIO V.

A quo approbatio danda sit, et an sufficiat petita.

4. *Duo petuntur: unum de persona habente potestatem approbandi; aliud de necessitate hujus approbationis.* — Primum satis videtur a Concilio declaratum, dicente hanc approbationem ad Episcopum pertinere. Sed oportet exponere, quid nomine Episcopi in Concilio intelligendum sit. Neque est difficultas de Episcopo tantum electo, aut confirmato; nam certum est Episcopum non habentem jurisdictionem non posse hanc approbationem dare, cum jurisdictionis actus sit, ut declaratum est. Unde consecratus Episcopus, si Episcopatum non habeat, approbationem hanc nemini dare potest; et e contrario, qui est electus tantum in Episcopum, nihil in hoc potest, quia nondum jurisdictionem habet; poterit autem is, qui electus est et confirmatus, licet nondum consecratus sit, quia jam est verus Episcopus et potest jurisdictionis actus exercere. Præterea non est difficultas de vicario Episcopi, nam ille tanquam unus cum Episcopo censetur; ejus enim jurisdictione utitur: unde non est dubium quin possit hanc approbationem dare, quod etiam usus confirmat; nam Concilium non dicit ut Episcopus per seipsum approbet; potest ergo sine dubio id facere per vicarium suum.

2. *An Capitulum, Sede vacante, possit approbare.* — Sed difficultas est de Capitulo, Sede vacante, et de nonnullis Abbatibus, vel aliis Prælatibus exemptis, qui in cæteris actibus jurisdictionem habent episcopalem. Et est ratio dubii, quia isti non sunt Episcopi, et verbum decreti seu Concilii videtur in rigore et proprie intelligendum. Et auget difficultatem responsum quoddam Congregationis Cardinalium explicantis dubia circa Concilium, quæ in hoc casu respondit fere in hæc verba: *Cum exponere confessores sit proprium munus*

Episcoporum, nullus alius potest in hoc se intrumittere. Nihilominus de Capitulo, Sede vacante, non dubito quin possit approbare et exponere confessores. Probatur primo ex usu, ita enim faciunt per vicarium suum. Secundo, quia hic actus approbandi non est actus ordinis episcopal, sed jurisdictionis, non sibi specialiter delegate a Pontifice, sed ordinariæ; hoc enim illis tribuit simpliciter Concilium ratione sui munieris; ergo eumdem actum jurisdictionis potest Capitulum exercere, quis succedit Episcopo in jurisdictione episcopal, non ut inferior, sed ut æqualis, ut tradunt Canonistæ in c. *Cum olim*, de Majorit. et obedient., ubi videri potest Felinus, versic. 6. Et confirmatur, quia hic actus est valde necessarius ad administrationem curæ episcopal, quæ cura et administratio commendata est Capitulo; ergo non est verisimile esse privatum hac potestate, ita ut toto tempore vacantis Sedis non possit exponi, vel approbari confessor in illo Episcopatu, sed quod oporteat ad Summum Pontificem accedere. 3. *An Abbates habentes episcopalem jurisdictionem possint approbare.* — Ex quo ultrius colligo, Abbates, qui etiam exercent episcopalem jurisdictionem, ita ut quoad actus ordinariæ jurisdictionis sint exempti ab Episcopis, posse exponere et approbare confessores intra suos terminos. Hoc imprimis confirmat usus; mihi enim constat plures Abbates hujusmodi exercere hunc actum, ut Compluti Regii, Pincie, et Metimnæ Campestris, quos non est verisimile usuros fuisse hac facultate, nisi in hoc decreto essent comprehensi, quod maxime confirmat, quia nunquam in hoc illis contradicunt est. Secundo, ratio facta fere eodem modo procedit, quia iste est actus solidus jurisdictionis, et hi Prælati habent jurisdictionem episcopalem, ita ut in hoc foro oves illorum nullum recognoscant superiorem illis, præter Summum Pontificem; ergo possunt hunc actum exercere. Et confirmatur, quia interdum in hujusmodi Abbatii nullus Episcopus potest exponere confessores; sed non est verisimile hoc esse reservatum Papæ; ergo est commissum Abbati, qui ibi babetur veluti loco Episcopi. Unde confirmatur secundo, quia vicarii Episcoporum hoc possunt, quia Episcopi illos constituant vice ipsorum; et similiter Capitulum cathedrale hoc potest, quia succedit Episcopo; sed isti similiter constituti sunt a Pontifice quasi loco Episcoporum, et cum jurisdictione episcopal; ergo possunt eumdem actum efficere. Confirmatur